

Nogle Bemærkninger om Kulturarbejder paa Lellinge Skovdistrikt under Vallø Stift.

Da Plantning og Planteskole-Arbejde i det nuværende Skovbrug have en saa overordentlig Betydning, troer Indsenderen af hoesstaaende Afhandling, at det vilde være af megen Betydning, om Forstmænd ret for hinanden udtalte og skriftlig behandlede dette Emne. Til de seneste Aar har det vel været en almindelig Mening, at Skovene i det Hele kunde behandles med Øren, og en Planteskole blev betragtet som en Nødhjælp, hvori der opdrages Planter af Gran- og andre Naaletræarter, men at opøstte Bøge- og overhovedet Løvtræ-Planter i saadanne Planteskoler var en Sjældenhed. Skulde der af nderste Nød plantes Bøg, tog man da udelukkende sin Tilflugt til Besaaingerne, og der optoges da Planter, som i Almindelighed vare 10—14 Aar gamle, og ved Optagningen bestadigedes som oftest mange Planter eller flere end man optog.

Jeg skal her tillade mig at fremstille den Maade, hvorpaa Planteskolerne og hvad dermed staaer i Forbindelse drives her paa Lellinge Skovdistrikt. I Foraaret 1863 fandtes her kun en Beholdning af omtr. 4000 Stkr. 5—6aarige Gran og tre smaa Indhegninger med afsidte Ege. Det blev altsaa paa-trængende nødvendigt at skaffe Planteskolerne frem i største Hast, da Distriktet, der omtrent udgjør 2700 Tdr. Land, i sin Helhed trængte til Planter, og efter 5 Aars Forløb er Planteskole-

arealet nu bragt op til 8—9 Tdr. Rd. af fortrinlig Bestaffenhed foruden en Del mindre Plante haver, og der haves i dette Øjeblik en Plantebeholdning af omtr. 1,100,000 Stkr., hvoraf Bøgen udgjør mindst de $\frac{2}{3}$. Desuden er der i Aarene fra Foraaret 1864 og indtil Dato udplantet 1,043,000 Planter af Gran, Bøg, Aft, Eg, Bærf og Fyr. Tilvejebringelsen af Planterne skeer for Naaletræerne paa almindelig Maade ved Udprikling i det 2det Aar og Udplantning i det 4de Aar. Bøgeplanter ere erhvervede dels fra Saaningsbede, dels fra Saaningsriller i Fyr og Eg, hvorfra de som etaarige ere omprillede og indflyttede i Plantestolerne, og endelig fra Skovene, hvor de optoges i Foraaret 1865 i stor Mængde, og jeg har efter 2 $\frac{1}{2}$ og 3 Aars Forløb havt saa smukke og kraftige Planter, som man kan fremvise. En egen og ikke almindelig Maade at opdrage Bøgeplanter paa, har jeg forsøgt; den bestaaer i, at man strax om Foraaret, naar Bøgen spirer paa Grøvte=Drensning, Beje og lignende Steder, hvor man ingen Brug har for Bøg, lader de smaa Bøgeplanter optage, naar de staa i Frøblade, og indføre i Plantestolerne, hvor de bestygges. Ved 4—5 Røner kan man optage et stort Antal, men de maa plantes strax. Paa denne Maade har jeg som Prøve opelsket 4—5000, som ere smukkere og stærkere end etaarige omprillede; og jeg vil meget anbefale denne Maade, men Omflytningen maa ske ved paalidelige Folk. I en Planteskole, hvori indflyttedes 3aarige Bøge fra Skoven i Foraaret 1867, har jeg i dette Efteraar udtaget til Brug i Skovene over $\frac{2}{3}$, som vare fortrinlige. Her maa jeg bemærke, at jeg overalt foretrækker Tilplantning ved gjennemgaaende mindre end større Planter. Det store Antal Afteplanter, som forbruges her paa Distriktet, og som alle maa opnaa en Højde af mindst 4 Fod for at gaa fri for Afbidning af den store Bildtstand, opelskes dels ved at der indtages fra Skovene 3—4aarige afbidte Afteplanter, der, naar de f. Ex. ere indflyttede i Foraaret 1864, affjæres lige ved Jorden i Foraaret 1866, og der haves da efter 2 til 3 Aars Forløb udmærkede Planter paa 4 til 5 Fods Højde og med

tilbørlig Styrke og Stivhed. De omprifles i Bede paa Afstande af 8 og 8 Tommer. Denne Maade gaaer hurtigere for sig end Saaning af Aftefrøet, som ogsaa anvendes; man omprifler Planterne etaarige, hvilket ogsaa bruges for Lærk, Fyr og Eg.

Alle Plantestolerne ere drainede og kulegravede til en Dybde af 18—20", og hvor et for stærkt Verlag er kommet til Overfladen, er der indført udluftet Lørvejord og Sand, og alle Skolerne ere rene og kraftige. Aarlig sammenrives store Bunker Løv, og der indføres udluftet Grøvteoprensning, ligesom ogsaa almindelig Staldgødning anvendes.

I Betragtning af den aldeles nødvendige Renhed af Jord, som skal anvendes til Frøsaaning, er her paa Distriktet i Anledning af det nuværende Oldenaar tilberedt fluttede Stykker og Kisser saavel aabent som under Fyr, Lærk og Birk, ialt c. 5—6 Tdr. Ld., som kulegravedes i Sommeren 1868.

Udplantningerne i Skoven stæer for Bøgens og Lærkens Vedkommende helst om Efteraaret. Afstandene sættes for Bøg paa 2 Al. og $1\frac{1}{2}$ Al., i kulegravede Kisser plantes Bøg helst paa 3 Alens Afstand og med en Afstand af $1\frac{1}{2}$ Al. imellem Planterne; for Gran $\frac{7}{4}$ Al. og $1\frac{1}{2}$ Al. og for højstammede Eg, Aft og Lærk 2 og 3 Alen. Da Bildtstanden er saa stor, at Granplantningerne afbides for Føde, er der i de senere Aar anvendt Tjæring af Planterne. Dette stæer ved paalidelige Folk, som forsynede med en Beholder, hvori haves Kultjære, gennemgaa Rækkerne, og da enten med Fingerne eller med en Spaan tjære de Naale, som omgive Topknoppen, men det maa ske forsigtigt, at ikke formegen Tjære paatrykkes Planten; thi Tjæren maa ikke berøre Knop eller Stængel men kun Naalene om og under Topknoppen. I to Aar har det viist sig gavnligt, og paa den Maade ere omtrent 2—300,000 Stkr. Gran aldeles friede fra Bildtbid; thi at Sideskuddene afbides er jo uden Betydning. Denne Tjæring medfører en Udgift af 3 β for 100 Planter.

Plantningen foretages stedse i Dagløn og et Hold Ar-

bejdere gaaer altid forud for Planterne (ene Mandfolk) for at ituslaa Tørvn og nedlægge denne i Bunden af Hullerne samt for at findele den opgravede Muld. Almindeligvis nedfattes omtr. 220 Stkr. Bøge om Dagen pr. Mand (inkl. Nedlægningen af Tørvne); og Nyplantning af Bøg paa denne mere end almindelig stærke Jordbund koster ialt fra 64—80 β pr. 100, — deri indbefattet Optagning og Transport, Bestjæring og Sølning \circ : Nedfattelse i et Hul med Vand og Vermuld blandet med Gjødning. Med Hensyn til denne Sommers Arbejde, da har her været forsøgt forskellige Maader at berede Skovbunden paa, forinden Bogfaldet, og det kunde være af Interesse, om dette vigtige Arbejdes forskellige Former og Betalingen herfor kunde nøjere drøftes.

3 Ege-, Birke- og Fyrre-Stangskov er i Sommeren 1868 gravet 5,624 Fv. Riller i en Dybde af 15—16 Tommer, saaledes at det øverste mindre Spademaal er lagt dybest og det fulde Spademaal ovenpaa. Disse Riller ere i Oktober 1869 omgravede let og tilfaaede med Bog. Rillerne have kostet i Nygravning 4 β pr. \square Fv., i Omgravning 1 β pr. \square Fv. Nedhakning af Bogen $\frac{3}{4}$ β pr. \square Fv.

Riller under gamle Bøge før Bogfald ere gravede $\frac{3}{4}$ Al. brede, Tørvn lagt ved Siden, Bunden af Rillen hakket 3 Tommer. For Gravning af disse er givet $\frac{3}{4}$ β til 1 β pr. løbende Fv., og for at dække Bogen efter Bogfaldet ved at opbakke Bunden med River og Hakker, samt med Spade at sprede den ved Siden liggende Tørv ud til Siden imellem Rillerne, er ialt betalt $\frac{1}{4}$ β pr. løbende Fv. Af disse Riller er gravet 106,000 Fv.

Kvadrater ere gravede $\frac{3}{4}$ Alen i Firkant, Tørvn lagt ved Siden, Bunden gravet fra 3"—6" i Dybden. Disses Efterhakning og Tørvns Stuhakning og Spredning har kostet resp. 24—36 β og 8 β pr. 100; ialt er her gravet 264,000 Stkr. Kvadrater.

Foruden disse Haandarbejder har en Skovrulleharve fra P. Andersen, gl. Kongevej i Kjøbenhavn, været i Gang siden

Juli Maaned, og den har viist en udmærket Virkning ved 3 til 4 Ganges Overtjorfel. I den tørre Sommertid blev den forsynet med en Kasse, der indeholdt Sten af 20 *EA*'s Vægt. For Arbejdet med denne Harve er givet 3 Rd. pr. Td. Td. (Afstanden imellem Kjørfels-Rillerne er ca. $1\frac{1}{2}$ Alen) og for Efterharvning een Gang i Oktober og November, 6 Å pr. Td. Td. — Til Dækning af disse Kjørfels-Riller anvendes ogsaa en lille Svenskharve med 5 Tænder i, og den trækkes af 1 Hest, medens Ruffen, som gaaer bag Harven, har et Reb om Nakken, for at han ved Hjælp af dette, der er anbragt i Harven, kan tage denne fri, naar den løber sig fast, eller der mødes Stød eller aabentliggende Rødder. Med Kulleharven er opharvet c. 80 Tdr. Td.

Bløjning med almindelig Markplov er foretaget paa omtr. 20 Tdr. Td., saaledes at der med Mellemrum af 1 Alen er sammenpløjet 5 Furer. For dette Arbejde er givet 15 Å pr. Td. Td. og fri Græsning for Hestene paa nogle høstede Enge. Efter Bogfaldet er den saaledes behandlede Jord overkjørt med Kulleharven en Gang, og der er herfor givet 9 Å pr. Td. Td. Af alle Forberedelses-Arbejder foretrækker jeg denne Jordbearbejdelse, da den i alle Henseender tilfredsstillende bedst.

Bog er indsamlet til en Pris af 56—64 β pr. Skp., og ialt er der samlet c. 70 Tdr., som kun er modtaget til for nævnte Pris, naar den har vejlet 16—17 Pd. pr. Skp.

Lellinge Stovdistrikt i Novbr. 1869.

A. Hansen.